

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

ΜΙΧΑΗΛ - ΑΓΓΕΛΟΣ

Το μεγκλωφές παιδί.—Αί άντιδράσεις του πτέρχ.—Είς την Αϋλήν των Μεδίκων.—Η δέξα σέ ηλικία είκοσι χρόνων.—Τά έργα του.—Ο Πάπας Ίούλιος ΙΙ. — Ο μισογονισμός του Μιχαήλ-Άγγελου.— Ο θάνατος του

Ο Μιχαήλ-Άγγελος Μπουοναρότι όηόρησεν συγχρόνως, όπως και πολλές άλλες μεγαλοφυΐες της Άντιγεννήσεως, γλυπτής, ζωγράφου, αρχιτέκτονα, μηχανικού και ποιητής. Γεννήθηκε το 1475, στον πόνο του Καρφοΐ, στο Άρτζο. Άνηκε σε μιά από τις πιο άρχαίες οικογένειες της Τοσκάνιας.

Ο πατέρας του, άστυνόμος Μπουοναρότι-Σιμόν, τον προόρισε για στρατιωτικό και έστρεψε την έλπίδα ότι θα τιμούσε έτσι το όνομα της άρχαίας οικογενείας του. Έθεωρούσε το επίγγελμα του καλλιτέχνη ως άναξίο ενός ευγενούς, και ή εξαιρετική κλίση του παιδιού του προς αυτό του φάνηκε σαν ένα πολύ κακό σημάδι και προζαλούσε διαρκώς έπιπλήξεις και ειρωνείες.

Λιδάσκαλος του Μιχαήλ Άγγελου είτανε ο Φραγκίσκος Γρανάτι, μαθητής του Τζιρολαντάζο.

Μόλις όμως οι γονείς του άντιλήφθηκαν τις καλλιτεχνικές του κλίσεις άπομάζονταν γρήγορα τον καθηγητή του. Μά ο Μιχαήλ-Άγγελος είταν ένα από εκείνα τα υπέροχα παιδιά, τα σημαδεμένα στο μέτωπο με τη σφαγίδα της μεγαλοφυΐας και τα οποία υπεραπιδούν όλα τα έμπόδια. Ο Γρανάτιο εξακολούθησε γά τον διδάσκει κορυφαία, μά όταν ο πατέρας του έμαθε ότι οι διαταγές του δεν είχαν ληφθεί ύπ' όψη έαδούσασε με σκληρότητα τον Μιχαήλ-Άγγελο να έγκαταλείψει κάθε σχετικό με την καλλιτεχνία.

Το παιδί, άτάραχο, του άποκήρισε ότι τίποτε δέ μπορούσε να τον έμποδίσει να μη χρησιμοποιήση τα δώρα με τα οποία τον γέννησε ή φύση. Ύπλκωσε σε μιά θέληση που είταν άνωτερη από του πατέρα του. Η ζωγραφική, ή γλυπτική του είταν πιά μιά έπιτακτική ανάγκη: καλλιτεία να του ζήτησε ο πατέρας του να πάψει ν' άναντιεί παρά να προδώσει την άποστολή του. Ο πατέρας προσπάθησε να χαλιναγωγήσει το πάθος αυτό, μά τίποτα πιά δεν μπορούσε να κάμψει το μικρό Μιχαήλ - Άγγελο, κ' έπιτέλους, πεισθείς κ' αυτός από τα πρόσφα καλλιτεχνικά θαύματα του γιου του, ότι μονάχα έτσι θα προόδευε, όποχώρησε και τον έστειλε να μαθητεύει στο Ντομίνικο και το Λοβίδο Τζιρολαντάζο, οι οποίοι έθεωρούσαν από τους πιο φημισμένους ζωγράφους της Τοσκάνιας. Ο Μιχαήλ-Άγγελος μόλις είταν τότε δεκαεπτάσφρον χρόνων.

Και ο μικρός αυτός καλλιτέχνης δεν άγχησε να ξεπεράσει τους δασκάλους του και να τους διορθώνει τα σχέδια.

Η όπεροχή αυτή του Μιχαήλ-Άγγελου, προκαλούσε άγριες ζηλοτυπίες μεταξύ των συμπαθητών του. Ένας άπ' αυτούς, ο Τορρετζίμιν, ό φρίνοντας γά εκδηλώθη ό φθόνος του, τον έχτύπησε τόσο δυνατά, ώστε του έσπασε τη μύτη.

Ο Μιχαήλ-Άγγελος διατήρησε σ' όλη του τη ζωή το σημάδι αυτής της άγριότητος και ή μύτη φαινότανε σπασμένη μέσα στο όστεωδες πρόσωπό του, το μυστικοπαθές και περιπαθές, με το ευρύ οντιοειδές μέτωπο, τους πρόσβροντας κορτάφους, τα μαύρα στίλβοντα μάτια, τα λεπτά χείλη και τη μαύρη γενειάδα τη χωρισμένη στα δύο.

Ο Τορρετζίμιν έξοριστήκε από τη Φλωρεντία από το Λαυρέντιο των Μεδίκων το Μεγαλοκορηή, ό οποίος έδαφίμαζε τα πρώτα γλυπτικά έργα του Μιχαήλ-Άγγελου.

Κάλποτε, ο Λαυρέντιος ένωθ το συνέλαβε για τη μίσσα ενός Φανίου που μόλις είχε τελειώσει, του είπε πως δεν είσχηκε παρά ένα μικρό λάθος: ό Φανίος είταν γέρος και συνεπώς δεν μπορούσε νάχη όλα του τα δόντια γερά όπως του τα είχε ο Μιχαήλ-Άγγελος. Άμέσως τότε ό καλλιτέχνης του βράζει ένα δόντι και του κάνει μιά κουρφέλα στο όδλο.

Ο Λαυρέντιος προσέφερε στο Μιχαήλ-Άγγελο ένα διαμέρισμα μέσα στο παλάτι του και του έκανε κ' ένα σωρό άλλες ευεργεσίες. Οι καλλιτέρες ζωγράφοι και γλύπτες της έποχής μαζεύνονταν μέσα στην άυλή του πρίγκηπος, του μεγαλόδωρου Μαυκήνα τους, ό οποίος όπατηρούσε ένθερμα τους καλλιτέρες της έποχής του.

Ο Μιχαήλ-Άγγελος έκανε τότε δύο περίφημα άνάγλυφα του, τη «Μαντόνα» και τον «Πόλεμο των Κενταύρων και των Λαπιθών».

Αυστηρός ο Λαυρέντιος των Μεδίκων πέθανε και ό γιός του, ό Πέτρος των Μεδίκων, δεν κληρονόμησε τα καλλιτεχνικά γούστα του πατέρα του. Περί αυτού μπορεί να κρίνει κανείς από το έξης: επί ένα ολόκληρο χειμώνα ό νεαρός αυτός πρίγκηπος χρησιμοποιούσε τη μεγαλοφυΐα του Μιχαήλ-Άγγελου γύα να του φτιάχνει άγάλματα από γίονι.

Εκείνη την έποχή έτάραξαν την Ίταλία συνεχείς πόλεμοι κ' έμφύλιοι σπαράγμοι κ' οι καλλιτέχνα άνάκολουθούσαν τις πτώσεις και τις έπανορθώσεις των διαφόρων πρίγκηπων. Σε μιά λοιπόν άπ' αυ-

τές τις στάσεις οι Μεδικοί έξεδιόχωναν από τη Φλωρεντία και μαζί μ' αυτούς οι φίλοι τους κ' οι προστατευόμενοι τους. Ο Μιχαήλ-Άγγελος κατέφυγε στη Βενετία και κατόπιν στη Βολόνια, όπου έξέτελεσε τον «Γονατιομένο Άγγελο» προορισμένο για τον τάφο του Αγίου Δομνίκου.

Ύστερ' από τριών χρόνων άποσεία ο Μιχαήλ-Άγγελος έαναγύρισε στη Φλωρεντία. Είταν μόλις είκοσι χρόνων κ' είχε γίνει πιά ένδοξος κ' όνομαστός.

Ο Πάπας Άλέξαντρος VI τον έπροκάλεσε τότε στη Ρώμη όπου έκανε τον περίφημο «Βάχχο» του και τον «Άδων ήθόκαγο» τον όποιο θαυμάζει κανείς σήμερα στο μουσειό της Φλωρεντίας, και προπάντων την όπέροχη «Ευδείρα», το περίφημο σύμπλεγμα που στολίσει το παρεκκλήριο του Έσταυρωμένου στον Άγιο Πέτρο της Ρώμης.

Αποτελείναί σ' ένα τεράστιο κομμάτι μαρμάρου του «Δαβίδ» του πρώ όνομασίου είχε αρχίσει ή άσθενική ομίλη του Σιμόνε ντε Φιζόλε.

Επιδίδεται στη ζωγραφική και φτιάχνει τη «Θεία Οικογένεια» και τον «Πόλεμο της Πίζας» του όποιοι δεν έχουμε σήμερα παρά άσυμπλήρωτες άντιγραφές.

Επιφορτίζεται από τη Γερουσία μαζί με το Λαυρέντιο για Βίνα να διακοσμήσει την αίθουσα της συγκλήτου. Οι συνθέσεις του έκείνης, καταπρωφεύσες στις ταραχές της Λομπαρδίας προκάλεσαν το θαυμασμό ενός Ραφαήλ, ενός Μπεννέτοτο Τοελλίνι και των άλλων μεγάλων καλλιτεχνών της Άντιγεννήσεως.

Η άνάορηξη στο παπικό άξίωμα του Ιουλίου του ΙΙ, προστάτου των τεχνών διά λόγους ευδείξεως, έπαναφέρει τον Μιχαήλ-Άγγελο στη Ρώμη.

Ο μπασιόδοξος αυτός πάπας όνειροπολούσε ν' άποθανάτιση τη μνήμη του μ' ένα νεκροτάφιο που νά ξεπερνούσε στη λαμπρότητα όλα τα ως τότε γνωστά. Παράγγειλε λοιπόν ένα μισοκόσμιον, που, εκτός της θαυμαστής άρχιτεκτονικής του, έπρεπε να το στολίσουν τριάντα άγάλματα. Άν και άφιέροσε σχεδόν σάραντα χρόνια γ' αυτό το θαυμαστό μνημείο, ό Μιχαήλ-Άγγελος μόλις λίγα άγάλματα ζωτόφωσε ν' αποτελειώσει γ' αυτό, όπως τον περιφίμο «Μωυσή» του, τους «δύο Σκλάβους» που βρίσκονται σήμερα στο Λούβρο, ή το «Πνευμά της Νίκης» που βρίσκεται στη Φλωρεντία.

Ο αρχιτέκτονα Μπραμάντε, εύνοου ένος του Ιουλίου ΙΙ έβλεπε με κακό μάτι αυτά τα σχέδια που έμελλαν να του μειώσουν την άξια, να τον έξευτελειώσουν και να προσβάλουν τα γρηματικά του συμφέροντα. Μέ τρόπο λοιπόν όπέδειξε στον πάπα ότι ή μοίρα έτιμωρούσε γά την υπερηφάνεια τους εκείνους που προστοιμαζαν το νεκροτάφιο από ζωντανό κ' έτσι ό Ιούλιος ΙΙ έπαψε νάχη το άσχημο του ένδοξο γά το νεκροτάφιο του.

Ο Μιχαήλ-Άγγελος βλέποντας ότι ό πάπας δεν τον έδέχτο πιά με τον ίδιο ένδοξο σιαμό έγκατάλειψε όπερησανα τη Ρώμη.

Ο πάπας άρχισε να στέλνει ταχυδρομούς επί ταχυδρομίον στη Φλωρεντία, άμετάπειστος όμως ο Μιχαήλ-Άγγελος δεν έννοουσε να έπιστρέψει στη Ρώμη. Άλεπλιπομένος πιά ό πάπας, έστειλε στη Γερουσία της Φλωρεντίας την έπιτακτική διαταγή να όποροώσει το Μιχαήλ-Άγγελο να έαναγυρίσει στη Ρώμη. Μά ό Μιχαήλ-Άγγελος, του όποιοι την άνεξουστρία του χαρκτηρός δεν ήξερε νά εκτιμήσει ό πάπας, άπάντησε με περηφάνεια και ειρωνεία, ότι θά προτιμούσε νά πάη στην Κωνσταντινούπολη, όπου ό Σουλτάνος τον παρακαλούσε να πάη, για νά φτιάξη μιά γέφυρα.

Γιά να τον χαλοπάσει ό πάπας του έστειλε τον καρδινάλιο Σουτερίνο, ό όποιοι του δεν έπισπε. Ο ίδιος ό πάπας περίμενε το Μιχαήλ-Άγγελο στη Βολόνια, όπου τον υποδέχτηκε με τα έξης λόγια: — Δεν ήθες έσύ να με βρήξ. Με άνάγκασες νάθω να σε ζητήσω.

Ο Ιούλιος του παράγγειλε άμέσως ένα μπουόντιζιο άγάλμα του. Ο Μπραμάντε τότε γιά να μη εξακολουθήσουν οι έργασίες του Μαιουσιόλιου, έπρότεινε στον πάπα να βίλει το Μιχαήλ-Άγγελο να ζωγραφίση το μεγάλο όθλο της Καπέλλα Σιζτίνα.

Επί είκοσι μήνες κλεισμένος μέσα στην Καπέλλα, χωρίς νά σαμπτίσει καθόλου ο Μιχαήλ-Άγγελος έκανε μιά τιτανική εργασία, δημιουργώντας ένα νέο ζωγραφικό τύπο, έφευρισκοντας, κατά την έκφραση του Πελετανό, ένα είδος «υπερανθρώπινης πλαστικής», κατανέμοντας σε μιά θεαλλώδη έποποία την άγρια λαμπρότητα των εικόνων της Παλαιάς Διαθήκης, έξστατικές από λυρισμό,

Ο Μιχαήλ - Άγγελος (Έκ σπανιστέρας παλαιας χαλκογραφίας)

ΛΥΡΙΚΕΣ ΠΡΟΞΕΣ

ΑΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ

Του Μιχ. Ροδά

Άνοι την ξέρουν την ιστορία του μελαχρινού παιδιού που παίζει το παθητικό βιολί. Κι' όμως τη λεί κ'άθε βράδυ, με το δοξάρι του, μπροστά στο πλήθος τ' αδιάφορο και τ' άσυγκίνητο. Κάθε δοξάρι είνε κ'ένας ήμος στη μικρούλα που δέ θα ξαναδεί ποτέ.

Οι τριχές που κόβονται απ' το δοξάρι είνε τα δάκρυα που χύνονται γι' αυτήν. Μιά-μιά και οι χορδές θενά κοπούν, το βιολί απ' το πολύ παράπονο θά σπάσει, και το μελαχρινό παιδί θά ιστορείε τότε στους δρόμους με τη γλυκιά φωνή του το πώς έφυγε ή συντρόφισσα τών παιδικών του χρόνων.

Μάταια περνάει κάθε βράδυ απ' το μικρό σπίτικι του σινιόρε-Πάολο. Το μαντολίνο ο ήχος δέν άκούγεται. Σκυφτό παίρνει το δρόμο, ζαγαγρίζε μεσα στο πλήθος, σάν τρελλά, και παίξει, όσο-του κωφει και τη στεργή τριχά του δοξαριού. Το πλήθος το ρωτάει άδιάκωπα, με λαχτάρα γι' τη μικρούλα συντρόφισά του. Ποι' νάνε; Θά τους το ιστορήσι άπόψε ο βιολιστής με τη γλυκιά φωνή του και με το δοξάριού τούς ήχους, άπόψε που τα μάτια του θά κλείσουν απ' το πολύ παράπονο.

Οι ψυχές τους είχαν ένωθεί απ' τα μικρά των χρόνια. Στο ίδιο σπίτι ο σινιόρε - Πάολο τους έμαθε να παίζουν μαντολίνο και βιολί, κ' όταν μεγάλωσαν έβγαναν στους δρόμους, έμπαϊναν στις μπότες και στα ξενοδοχεία, έπαιζαν άλέγρους σκοπούς, κ' ύστερα η μικρούλα, κορη του σινιόρε-Πάολο, με τα μεταξοτά μαλλιά, μάζευε δεκάρες με το άργυρο δικαίκα που της έδε έφίσει για κληρονομιά ή χορευτέρα μάννα της, ή άτσιγγάνα. Μιά μέρα ο βιολιστής, ο σύντροφός της, έδρε τα μάτια της να πέφτουν παθητικά άπάνω σ' έναν πελάτη του ξενοδοχείου, κ' από τότε είνε που ή καρδιά του πόνεσε για τη συντρόφισσα τών παιδικών του χρόνων. "Από τότε είνε που κάτι του αγιοτρώει τά σωτικά.

Κι' όμως ή μικρούλα του χαρίζει το δροσερό κορμί της, τα χείλια της τ' κοραλένια, τα μεταξοτά μαλλιά της, τα μάτια της τ' γαλάνα, μα την καρδιά της τ' δίνει σ' όρες μουσικές στο στυρομάλλο πελάτη του ξενοδοχείου. Στο άμουστάκι άρχοντοπαίδι, που θηραυό έσκόρπισε άπάνω στο άργυρο δικαίκα της και με χρυσή βαρκούλα κ' άργυροκάλισσα κομπά την άνοιξε στο πέλαγο.

Ω! πως τη θυμάται την ώρα την άξέχαστη ο έρωσιάρης βιολιστής! Πήγε να πάρη τη μικρούλα απ' το σπίτικι του σινιόρε-Πάολο, για νά γυρίσουν στο ζαφενέια και νά παίζουν έρωτικούς σκοπούς. Ο σινιόρε-Πάολο, εΐτανε λιημένος. "Έστειλε όμπως στο κρηββατάκι της με τα χέρια σταυρωμένα κ' έκλιμα άπάνω στο φιλιτισμό μαντολίνο. Θυροόσε κανέναν πώς είχε στολίσει τη μικρούλα πεδιμένη. Προτού πετάξει από κει πέρασε μεταξωτές χορδέλλες στις χορδές του μαντολιού κ' όλόγρια σκόρπισε ροδό-φύλλα κόκκινα σάν τα χείλια της άτσιγγανοπούλας. Ο Σινιόρε-Πάολο κ' ο βιολιστής έμειναν μπροστά στο μαντολίνο άφρονι όμρες πολλές. Την άλλη μέρα ή πόρτα έκλεισε και το μαντολίνο μένει σφαλιτό άπάνω στο κρηββάτι της άτσιγγανοπούλας, με τις χορδέλλες και τα μπουκατάκια, άπαράλλαχτα όπως τα κορμιά τών παρθένων και τών άμουστάκων παλληκαριών μέσα στους πλούσιους οικογενειακούς τάφους.

Από τότε μάταια περνάει ο βιολιστής απ' το σπίτικι του σινιόρε Πάολο. Το μαντολίνο ο ήχος δέν άκούγεται. Και γι' αυτό τραγουδάει άφρονήμια, τρελλά, όπου σταθεί, νύχτα και μέρα...

Μιχ. Ροδά

τρελλές από χρώμα και κίνηση με τους τόνους όλων τών αισθημάτων.

Άφορ έδωσε αυτό το υπέροχο δείγμα της μεγαλοφυΐας του, ο Μιχαήλ-Άγγελος άρχισε πάλι το Μωσώλειο, μα ο Ιούλιος ΙΙ πέθανε και ο διάδοχός του, ο Λέων Χ, τόν έστειλε στη Φλωρεντία για νά οικοδομήση την πρόσφινη της έκκλησίας του Αγίου Ραφαήλ. Ο Μιχαήλ-Άγγελος συναγωνίστηκε τότε με τους πιο μεγάλους καλλιτέχνες της εποχής του και πρό πάντων το Ραφαήλ. Έπερήλθη σ' όλους μα ο Λέων Χ, πέθανε και τόν διεδόχη ένας πάπας έχθρος τών τεχνών, ο Άδριανός VI. Το Μωσώλειο δέν άποτελεί-ωσε ποτέ.

Ευτυχώς, ένας εκ τών Μεδίκων, έκλήθη τότε στο θρόνο του Άγιου Πέτρου, ο Κλημέντιος VII. Μα άλλεπάλληλοι έπέχρονται οι έμφυλιοι πόλεμοι ως ότου τέλος, επικρατήσε ο Κλημέντιος VII ορίζων τόν πέλο της λήθης στα δραματικά γεγονότα που είχαν έκδηληθει και ο Μιχαήλ-Άγγελος άποτελείωνε τότε τόν τάφο τών Μεδίκων και ζωγραφίζει την τρομεράν έξεινη Δευτέρα Παρουσία στην Καπέλλα Σιξτίνα.

Άκούσοντας ο Μιχαήλ-Άγγελος εράγάστεινε μέχρι της παραμονής του θανάτου του. Πέθανε όδόντα ενένα έτών, άφήνοντας αυτή τη σύντομη διαθήκη: «Άφιγη τη ψυχή μου στο Θεό, το σώμα μου στην γη, την περιουσία μου στους στενούς μου συγγενείς».

Αυτός ο άνθρωπος που φορούθηκε σ' όλη του τη ζωή πλούτη και δόξες, άφιχθάνετο την πολυτέλεια και τα μεγαλεία: Ζούσε σά στοικός φιλόσοφος και κοιμάτανε συχνά ντυμένος. Άζαμπτος στο χαρακτήρα και στα ήθη του δέν εΐταν ποτέ φιλόδοξος. Δέν έξευτε-λίετο ποτέ μπρος στους ίσχυρούς.

Αυτός ο άσπληρξός μισάνθρωπος εΐταν επίσης και μουσόνης. Δέν έπαντρέφτηκε ποτέ. Έλεγε ότι γυναικία τόν εΐταν ή τέχνη, παιδιά του τα έργα του και αυτά του έφταναν.

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

ΣΟΥΠΑ ΑΠΟ ΧΕΛΙΔΟΝΟΦΩΛΗΕΣ

Ή σκαλγκάνκ της Ίάβας.— Πώς χτίζει την φωλιά της.— Τό εμπόριον τών χελιδονοφωληών.— Κερδή υπέρρογκα.— Πώς μαγειρεύονται ή φωλιές της σκαλγκάνκας.— Ή τιμή της σούπας των στο Παρίσι.

— Έράγατε ποτέ σας χελιδονοφωλή; Προς Θεού! μη στραβάνε, δεσποινίς, το όφραίο σας μουτάρι. Δέν σΐς λέμε καμιά παραδοξολογία. Λιότι άπλουστάτα ύπάρχουν και άνθρωποι στον κόσμο που τρελλάνονται για ένα τέτοιο φαγητό. Είνε δε αυτοί οι ζάκοι της Ίάβας. Στην Ίάβα, λοιπόν, ύπάρχει ένα είδος χελιδόνων καλουμένων «σκαλγκάνκ». Αι φωλιές τών χελιδόνων αυτών θεωρούνται έχει τόσο ως έξαιρετος τροφή, φθάνει δε συνήθως ή τιμή των σε ποσά υπέρρογκα. Εΐδικώς αι χελιδόνες αυτές βρίσκουνται, πλην της Ίάβας, στην Βόρηνον, την Τιμόραν και τας Σουινδαίας νήσους.

Κατά την εποχήν, λοιπόν της «ο α λ α γ κ α ν α» βγάθει από το αίμος της ένα ύγρο άφρονο και γλοιώδες, διά το οποίου συνδέεται την εΐχημον φωλιών της, την όποιαν προσκολλά εις τας πλευράς τών άποξημένων άστών και τών βράχων.

Σταΐς μικρές αυτές ενάειρες φωλιές, αι όποιες έχουν σχήμα κουταλιού, ή σκαλγκάνα γεννά και κλωσίζει τα αυγά της, τα όποια είνε μακρούλα τ' σχήμα και τα όποια τρώγουν Λυσσώδως οι Μανδραγόρι. Ή φωλιές δέν άργούν να σκληρύνουν απ' τόν αέρα, καθίστανται δε έτοι στερωτάτες. Το ύψος που βρίσκονται υπεράνω είνε κάποτε τα 300 και 400 μέτρα. Λίγνα επί της άβύσσου!...

Κατ' αυτών τών τρόπων το μείγμα ή μάλλον ο τρομηγός τών φωλιών δέν είνε και τόσο εύκολος. Εΐτυχώς, ύπάρχουν αιται εν άφρονί, διότι στα μέρη αυτά πέφτουν άμύητητα κοπάδια από σκαλγκάνκας. Έτσι οι ΐθαγενείς γεμίζουν με τας φωλιές αιταΐς ολόκληρες βράγκες και τας μεταφέρουν προς πόλινσην στην πλησίον Ήπειρον.

Μόνον αι Σουινδαία νήσοι και ή Μακασσάρη έξάγουν έκαστον έτος περισσότερες τών 150,000 χιλιογράμμων εκ τών φωλιών αυτών, δηλαδή φωλιές αξίας 30,000,000 φράγκων περίπου!

Στην Ίαβαν έξ άλλου ένοικιάζονται από έπιχειρηματίας τα παραβαλάσια σπήλαια, εις τα όποια χτίζουν τις φωλιές τών ή σκαλγκάνκας. Οι ένοικιασταί αυτοί πραγματοποιούν ετησίως 700 και 800 χιλ. φράγκων κέρδη!

Το μείγμα τών φωλιών της σκαλγκάνκας γίνεται από φτοριζός ζετικούος της Ίάβας, οι όποιοι έξασκούνται στο εΐαγγέλιμα αυτό από μορφοι και κατορθώνουν να σκαρφαλώνουν σε βράχους και σ' άπόκρημα σπήλαια που δέν θά μπορούσε να σταθι κανέναν άλλος θνητός!

Ή άμοιβή τών δυστυχισμένων αυτών που διακινδυνεύουν την ζωήν των είνε πενιχρωτάτη. Οι περισσότεροι δε δέν πεθαίνουν από φυσικών θανάτων. Πέφτουν από τά ύψη, στα όποια άνεβαίνουν και γίνονται χίλια κομμάτια!

Θέλετε να μάθετε τώρα και πώς μαγειρεύονται και φτιάχνουν θαυμασιών σούπας ή φωλιές αυτές; Άφήνουμε να σΐς το πη ο εύφρεστατος τών γαστρονομίων Φουλιέρ Διονυσιέλλ.

Ρίχνουν, λοιπόν, τας χελιδονοφωλιές σε νερό εικοσιπενταλί-ασο του βάρους αυτών και τας βάζουν να βράσουν επί 3 ώρας, σε θερμοκρασία 100 περίπου βαθμών. Σιγά-σιγά λοιπόν ή φωλιές, διαλύονται, άπουσνιθέντα, μεταβάλλονται σε ίνες μαλακές, φουσκώδους, διανυγείς, που άνεβοκατεβαίνουν εντός του βράζοντος γλοιώδους ήγροθ, το όποιον πέρνει χρώμα άρεκτα εύχάριστο. Κατόπιν τας κατεβάζουν και τας τρώνε, όπως και τη σούπα. Ή γένσις της χελιδονοφωληόσουλας αυτής είνε, λέγουν όσοι την έδοζί-μασαν, νοστιματάτη.

Άν τας τρώνε όμως στην Ίαβα μόνον τας φωλιές αυτές, άλλα και στο Παρίσι, όπου μάλιστα στοιχίζουν περί τα 1.500 φρά-γκα το χιλιόγραμμον, χωριστά δε έκάστη 20 ή 30 φράγκα!...

Κατ' αυτών τών τρόπων ένα πιάτο χελιδονοφωλιόσουπας στο Πα-ρίσι στοιχίζει 30 και 40 φράγκα, πλέον δηλαδή του διδράχμου ή κουταλιά!...

Ή νοστιμάδα τών φωλιών αυτών όφειλεται στο ήγρον που βγάθει από το αίμος της ή σκαλγκάνα όταν χτίζει ή μάλλον όταν έπισκολλά την φωλιά της.

Ο Λεουκούλης

Εις το Γραφειον μας πολύνται προς δρ. 5 έκαστον άντίτυπον του 2ου φύλλου του «Μπουκέτου», το όποιον εχεν έξαντληθεί.